SVOBODA

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCIX. No. 136. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JULY 18, 1992. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 18-го ЛИПНЯ 1992. Ч. 136. РІК XCIX.

РОСІЙСЬКА АРМІЯ ЗАЛИШАЄТЬСЯ У НАДДНІСТРЯНЩИНІ

Тираспіль. — Пресовий центр Наддністрянщини повідомив, що, не зважаючи на домовленність про припинення вогню, у вівторок, 14-го липня, в годині 9:20 вечора молдовські війська обстріляли місто Бендери з мінометів, кулеметів та інших видів зброї. Загинув один чоловік і три особи були поранені.

В той самий день офіцери 14-ої ґвардійської російської армії звернулися до Президента Росії Боріса Єльцина з відкритим листом, у якому просять не виводити армію з Молдови, оскільки це призведе до нового драматичного розвитку подій та ще більших людських жертв і геноциду. Офіцери пишуть, що у Придністров'ї переважну більшість населення становлять росіяни, тому вони, офіцери, не можуть зрадити свій народ і не залишать Придністров'я до того часу, заки конфлікт не буде вреґульовано мирним шляхом. У Придністров'ї збирають підписи і серед населення під проханням не виводити 14-ту армію з Молдови. Вже зібрано понад 100,000 підписів.

БОГОСЛУЖЕННЯ ЗА ПОЛЯГЛИХ

Лігайтон, Па. — Тут у 48-му річницю бою І-ої Української Дивізії УНА під Бродами у неділю, 26-го липня, на Оселі ім. Ольжича о год. 10:30 ранку буде відправлена Служба Божа за поляглих в цьому бою. Службу Божу відправить учасник бою і капелян Дивізії о. Богдан Левицький.

Департамент юстиції оспорює права суду

Вашінґтон. — В четвер, 16-го липня, Департамент юстиції З'єднаних Стейтів Америки заявив, що федеральний апеляційний суд не має права розпочати переслухання з приводу того, на якій підставі Івана Дем'янюка було депортовано зі ЗСА до Ізраїля.

Апеляційний суд у травні ц.р. звернувся до міністерства юстиції з вимогою відкрити документи, що стосуються справи Дем'янюка. Суд прийшов до висновку, що ще до того, як Дем'янюка було депортовано в Ізраїль як „Івана Ґрозного", колишнього охоронця в кон центраку Треблінка, Департамент юстиції мав відомості про те, що справжній „Іван Ґрозний" — цілком інша людина. Як відомо, Дем'янюка в Ізраїлі було засуджено до смертної кари. Однак у процесі відклику його адвокати знайшли в архівах колишнього Совєтського Союзу документи, які свідчать, що охоронцем „Іваном Ґрозним" був Іван Марченко.

Тим часом Дем'янюк чекає в Ізраїлі розгляду відклику. Більшість діячів юстиції, які аналізують цю справу, годяться в тому, що оголошену Дем'янюкові смертну кару скасують, оскільки вже є неможливо зіґнорувати того факту, що він і „Іван Ґрозний" — різні люди.

Виробляють проєкт закону про Уряд

Київ (УНІАР). — Тут 14-го липня під головуванням прем'єр-міністра України Вітольда Фокіна відбулося чергове засідання Кабінету Міністрів. В центрі порядку денного було питання підготови проєкту закону про Кабінет Міністрів України.

Документ визначає порядок формування Уряду, реґулює його відносини з ВР і Президентом. Принципове значення для забезпечення ефективної реалізації Кабінетом Міністрів своїх уповноважень має положення про неприпустимість втручання в його діяльність будь-яких органів у питаннях, які належать до виключної компетенції Уряду. Під час обговорення висловлено багато зауважень до законопроєкту. Його треба допрацювати.

До складу групи, яка займатиметься цим, вирішено включити ряд міністрів.

Друге читання проєкту намічено на половину серпня. Кабінет Міністрів розглянув питання про розподіл обов'язків між керівництвом уряду та про орієнтований плян праці на друге півріччя.

ВИСТУП Ю. ХАРЕНКА

Ню Йорк. (І.Стецура). — Скрипаль Юрій Харук, член відомого струнного квартету ім. Леонтовича, виступить як соліст в концерті Шосона на фестивалі „Мюзік тавнтен" у Фоллс Вілледж, Конн., в неділю, 26-го липня, о год. 3-ій по полудні, заступаючи славного америкнського скрипаля Еріка Фрідмана.

Правила дорожнього руху набудуть світових стандартів

Київ (УНІАР). — Тут у п'ятницю, 10-го липня, в головному управлінні державної автоінспекції міністерства внутрішніх справ України відбулося засідання спеціяльної групи в справі нових правил дорожнього руху. На засіданні обговорювалася концепція нових правил.

Учасники засідання вирішили, що Україна повинна мати такі правила дорожнього руху, які врахували б усі вимоги конвенції про міжнародний дорожній рух і особливості практики останнього десятиріччя. Схвалено основні принципи, вкладені в новий кодекс водіїв і пішоходів. Вирішено винести його на всенародне обговорення, оприлюднивши в газетах.

КИТАЙСЬКЕ АҐЕНСТВО СІНЬГУА повідомило, що вперше в історії національного літакобудування Китай підписав контракт з американськими компаніями на доставу чотирьох великих пасажирських літаків типу МД-82. Літак цього типу може здійснювати безпосередні перелети на віддаль до 4,850 кілометрів. Він обходиться для китаю значно дешевше, ніж його аналоги в ЗСА, оскільки китайські робітники дістають набагато меншу платню. Починаючи з 1985 року, коли в Шанґаї вступило в дію збудоване при допомозі корпорації Мек Донелл-Даглас летунське підприємство, Китай збудував уже 28 літаків МД-82.

В. ФОКІН ЗУСТРІВСЯ З ВИБОРЦЯМИ

Київ (УНІАР). — В суботу, 11-го липня, прем'єр-міністер України Вітольд Фокін зустрівся з виборцями Дарницької округи Києва, з якої він кандидував до Верховної Ради України.

Прем'єр-міністер заявив, що Урядову кризу інспірували певні особи. Проаналізувавши розподіл політичних сил в Україні, В. Фокін різко критикував „тих, хто заради популізму забуває про долю республіки" і додав, що Уряд не збирається покірно схиляти голову перед Верховною Радою, а шукатиме виходу з кризового стану.

В п'ятницю, 10-го липня, В. Фокін зустрівся з керівниками шахтарських колективів та обговорив з ними проблеми платні. Щодо підготови шахтарями загальноукраїнського страйку на 20-го липня, В. Фокін заявив, що страйк провокують люди, які не бажають Україні добра. „Перший день такого страйку буде останнім днем незалежности України", — підкреслив Фокін. В той самий день прем'єр-міністер зустрівся також з керівниками організацій інвалідів і пообіцяв, що їхні проблеми будуть розглянуті на найближчому засіданні Кабінету Міністрів.

Консультативна Рада Вільних Профспілок України оприлюднила заяву, в якій висловила готовість негайно розпочати переговори з комісією, створеною Президентом. Пропозиції з боку інших державних структур не можуть бути предметом обговорення, бо це суперечить ухвалам конференції вільних профспілок. Страйковий штаб засудив заяву Фокіна, що перший день страйку стане останнім днем незалежности. Страйковий штаб вважає, що 20-го липня має стати не останнім днем незалежности України, а останнім днем Уряду і його голови В. Фокіна.

Центральний страйковий штаб звернувся до Президента України Леоніда Кравчука з пропозицією негайно зустрітися і обговорити можливі шляхи розв'язання конфлікту, оскільки страйк на залізничному, авіяційному транспорті та в гірничодобудівній проиисловості спричинить великі економічні втрати.

Американці допомагають українським господарствам

Київ (УНІАР). — У Міністерстві сільського господарства почав працювати семінар про картоплярству. У ньому беруть участь фахівці аграрники, а також велика група бизнесменів та науковців зі ЗСА. Семінар організувала організація з ЗСА „Юсейд". Цей урядовий орган займається програмами ЗСА з надання економічної та гуманітарної допомоги країнам Третього світу.

На початку праці семінару виступили міністер сільського господарства та продовольства України Василь Ткачук та амбасадор ЗСА в Україні Роман Попадюк. Вони привітали учасників семінару і висловили думку, що його праця сприятиме зміцненню ділового партнерства між ЗСА та Україною.

У Кабінеті Міністрів України 15-го липня відбулося чергове засідання Координаційного комітету міжнародної виставки „Америка — Україна 92". Один з керівників комітету — генеральний директор торгового дому „Україна-Америка" Олександер Пашкевич.

ПОЇЗДКА НА ДЕНЬ СОЮЗЯНКИ

Ню Йорк. — Місцева окружна Управа СУА влаштовує у неділю, 2-го серпня, одноденну прогулянку на Союзівку на День Союзянки з цікавою програмою. Автобус виїде о год. 7:30 ранку з-під домівки СУА, 108 Друга авеню в Ню Йорку. Кошт переїзду — 18 дол. Місця слід замовляти у Лідії Закревської, 62-68 81-st St., Middle Village, N. Y. 11379, або у Оксани Лопатинської, телефонуючи між 9-ою ранку і 6-ою год. вечора на число (212) 777-1336.

Митрополит Філарет виступив по радіо

Київ (М. Муратов). — Тут 9-го липня в годині 9:30 вечора по Українському радіо виступив митрополит УПЦ Філарет, який повернувся із Стамбулу, де мав зустріч із Вселенським Патріярхом Вартоломеєм і поінформував про справи православ'я в Україні.

Митрополит Філарет на запитання скільки Церков Вселенського Патріярхату визнали обрання Митрополита Володимира, відповів, що тільки чотири Церкви: Александрійська, Єрусалимська, Антіохійська та ще якась. Решта, отримавши від Патріярха Алєксєя повідомлення про обрання Митрополита Володимира, утрималися від висловлення свого ставлення до цього. Не посилав ніяких телеграм і Вселенський Патріярх Вартоломей, та й не розглядали покищо це питання на засіданні Священного Синоду. Щодо рішення Всеукраїнського Собору, яким уневажнено приєднання 1686 року Київської Митрополії до Московського Патріярхату, то Вселенський Патріярхат ніколи не визнавав канонічним акт 1686 року, сказав Митрополит Філарет. Саме тому Вселенський Патріярх надав автокефалію у 1924 році Православній Церкві у Польщі. Адже єпархії, які є на території Польщі, колись входили до Київської Митрополії.

На запитання радіокореспондента чому об'єднання УАПЦ та УПЦ відбулося без благословення Патріярха Київського і всієї України Мстислава, Митрополит Філарет відповів, що Митрополит Антоній неоднаразово намагався зв'язатися з Владикою Мстиславом, але йому не вдалося. Однак пізніше, під час приїзду до Києва, Патріярх Мстислав зустрівся з ієрархами і підтримав ідею об'єднання двох Церков.

Щодо Харківського Собору, то Митрополит Філарет вважає його недійсним, тому що він порушив 34-те апостольське правило, тобто був скликаний не Первоієрархом Київським і всієї України, а рядовим архиєреєм УПЦ. З точки зору церковних канонів він є недійсним.

Як пояснив далі митрополит Філарет, Вселенський Патріярх Вартоломей

(Закінчення на стор. 4)

Папа перейшов операцію

Рим. — Виступаючи в неділю, 12-го липня, на площі перед базилікою св. Петра, Папа Іван Павло II несподівано заявив: „Я хочу сказати вам дещо довірочно. Сьогодні увечорі я збираюся до клініки Ґомеллі на діяґностичне бадання. Прошу вас помолитися, щоб Господь допоміг мені".

З приводу цієї заяви лікарі відразу припустили, що внутрішні болі Папи пов'язані з його пораненням 13-го травня 1981 року від рук теророста. В клініці Ґомеллі Папу розмістили на 10-му поверсі в тих самих кімнатах, де він лежав у 1981 році після поранення. Польських монахинь, котрі готували страви для Папи 11 років тому, знову запрошено сюди з цією ж ціллю.

В понеділок головний анестезолог клініки Коррадо Манні повідомив, що в кишковику Папи лікарі виявили „невелику пухлину". В середу, 15-го липня, відбулася операція. Хірург Франческо Кручіті, який її робив, сказав, що пухлина виявилася досить широкою, однак докладні бадання засвідчили, що вона не була злоякісною. Представник Ватикану Гоакін Наварро заявив, що після операції Папа почуває себе добре. Наварро сказав, що хірурги не пов'язують виникнення пухлини з вогнепальним пораненням — кулею турка Агджі в 1981 році.

Нагла потреба в операції зірвала цілий ряд плянів Папи. В ці дні Ватикан розповсюджує спеціяльні бюлетені про самопочуття Папи. В середу у храмі св. Петра відслужено Службу Божу, в якій взяли участь 80 польських священиків і до 4,000 поляків-прочан. У той день віруючі в багатьох країнах світу молилися за здоров'я Івана Павла II.

Гоакім Наварро повідомив, що, не зважаючи на операцію, Папа поїде у Домініканську республіку на святкування 500-річчя християнства в Новому світі.

У СВІТІ

ДЕРЖАВНА ДЕЛЕҐАЦІЯ УКРАЇНИ в питаннях переговорів щодо Чорноморської фльоти передала російській делеґації пропозицію провести на території України зустріч з метою обговорення шляхів здійснення домовлень, досягнутих на переговорах президентів України і Росії в Доґомисі.

В КИЄВІ ЙДЕ ПІДГОТОВА до відкриття ще одного нового недержавного і некомерційного навчального закладу — міжнародного жидівського університету ім. царя Соломона. Він покликаний сприяти одержанню вищої освіти в поєднанні зі знанням жидівської мови, історії, культури і релігії, готувати спеціялістів міжнародного рівня для забезпечення ефективного співробітництва України з Ізраїлем, викладачів для жидівських шкіл, рабинів тощо. Офіційні мови університету — українська і англійська. Вивчатимуться також іврит та їдиш.

КОМЕНТУЮЧИ ЗАЯВУ президента Ф. де Клерка про те, що уряд Південно-Африканської Республіки вирішив скасувати три батальйони особливого призначення, створені для придушення безпорядків у чорних селищах, лідер Африканського національного конґресу Нельсон Мандела заявив, що ці пляни де Клерка є „димовою завісою", покликаною приховати справжні цілі уряду. В Кейптавні прихильники АНК влаштували театралізований суд над де Клерком, символічно засудивши його до „довічного ув'язнення".

У ВІВТОРОК 14-ГО ЛИПНЯ, до Києва прибула делеґація Ради Европи на чолі з її генеральним секретарем Катрін Лялюм'єр (Франція). Вона мала зустріч з Президентом Леонідом Кравчуком, під час якої мова йшла, зокрема, про вступ України до Ради Европи. Відбулися також зустрічі К. Лялюм'єр з головою верховної Ради Плющем і прем'єр-міністром Вітольдом Фокіном.

НА РОСІЙСЬКО-ЕСТОНСЬКОМУ кордоні з боку Росії від середи, 15-го липня, почали діяти пости прикордонних військ. Загальна довжина кордону між двома державами землею і водою становить 750 кілометрів. Невдовзі вся ця лінія буде задіяна російськими прикордонними військами. Для Росії це обійдеться великими видатками — до 10 біл. карбованців.

В СЕРЕДУ, 15-ГО ЛИПНЯ, генеральний секретар НАТО Манфред Вернер повідомив, що бойові кораблі Північноатлантичного союзу будуть патрулювати адріятичне узбережжя Юґославії, довжина якого становить 150 кілометрів. Мета цього заходу — перервати морські контакти Юґославії з іншими країнами, як того вимагає ембарґо Ради безпеки ООН, що набрало чинности з 30-го травня ц. р. В цій адріятичній операції НАТО братимуть участь кораблі ЗСА, Англії, Греції, Німеччини, Італії, голляндії, Еспанії і Туреччини. Того ж дня, в середу, в Лондоні розпочалася зустріч представників ворогуючих сил. Вони один по однім матимуть розмови з керівником комісії Европейської спільноти в питаннях Юґославії лордом Каррінґтоном, але за спільним столом переговорів не зійдуться.

НОВИЙ ПРЕМ'ЄР ІЗРАЇЛЯ Їцак Рабін завершив формування уряду. Він домігся згоди бльоку лівих партій Мерец і ультраконсервативної партії ШАС про вхід їхніх представників в урядову коаліцію. Сам Рабін має намір поєднувати пости прем'єра і міністра оборони. Загалом представники Робітничої партії дістали 13 із 17 портфелів, зокрема пост міністра закордонних справ — Шімон Перес, фінансів — Абрам Шохат, житлового будівництва — Беньямін Бен-Елієзар.

В РАМКАХ ОПЕРАЦІЇ „Надія" для надання гуманітарної допомоги Співдружності Незалежних Держав ЗСА доставили в Росію 12,000 тонн харчових продуктів на суму 29 міл. дол. Як повідомив Державний департамент, продукти були надіслані у 12 російських міст — Москву, Санкт Петербурґ, Свердловськ, Улан Батор, Читу, Воркуту, Томськ, Архангельськ, Кемерово, Єкатеринбурґ, Перм і Новокузнецьк. Крім того туди надіслані ліки і медичне приладдя. Гуманітарна допомога була надана також всім іншим країнам СНД і Грузії.

ЗАКІНЧИЛАСЯ КОНВЕНЦІЯ ДЕМОКРАТИЧНОЇ ПАРТІЇ

Р. ПЕРО ВІДТЯГНУВ СВОЮ КАНДИДАТУРУ

Ню Йорк. — Виступом кандидата на пост президента Билла Клінтона тут у четвер увечорі, 16-го липня, закінчилася конвенція Демократичної партії.

О 9-ій годині вечора на трибуну вийшов сенатор Алберт Ґор, а за годину після нього — губернатор Аркенсо Б. Клінтон. Оба вони обіцяли не лише делеґатам і не тільки Демократичної партії, але й всій країні, що займуться „оновленням" Америки. Найчастіше у своїх виступах один і другий вживали слово „зміни".

Б. Клінтон піднявся на трибуну конвенції лідером у президентських перегонах. У четвер газета „Вашінґтон Пост" опублікувала результати опитування громадської думки. Згідно з опитуванням, Б. Клінтона підтримують 42 відс. виборців, президента Джорджа Буша — 30, а тексаського більйонера Росса Перо — лише 20 відс. Однак в останню хвилину, у четвер, Р. Перо повідомив на пресовій конференції, що відтягає свою кандидатуру. Тим самим він надав право боротьби за Білий Дім традиційним противникам — республіканцеві і демократові.

„Ми попереду, то хіба не можна помріяти?" — звернувся до журналістів голова Крайового комітету Демократичної партії Роналд Бравн. Але як він, так і асистенти Клінтона підкреслюють, що для здійснення мрії треба ще багато попрацювати.

У четвер ні один з делеґатів конвенції ні на секунду не сумнівався у перемозі Клінтона — Ґора у президентських виборах 3-го листопада. „Сьогодні Демократична партія вибирає новий курс. Сьогодні вона розстається зі звичкою терпіти поразки. Тепер наш курс — на перемогу!" — заявив у четвер вдень, кілька годин перед виступами Клінтона і Ґора, конґресмен з Оклагоми Дейв МекКирді.

Пресове аґентство ІТАР-ТАСС відгукнулося на офіційне затвердження Клінтона кандидатом на президента такими словами: „Кандидат на пост президента від Демократичної партії є прихильником надання Росії економічної і фінансової допомоги для проведення ринкових реформ. Під час зустрічі у Вашінґтоні в половині червня з російським президентом Борісом Єльцином Клінтон висловив готовність на випадок перемоги у виборах більш активно розвивати торговельно-економічні відносини з Росією".

В АМЕРИЦІ

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР Джеймс Бейкер відлітає у суботу, 18-го липня, на Близький Схід для обговорення перспектив мирного вреґулювання арабсько-ізраїльського конфлікту. Дж. Бейкер відвідає спочатку Ізраїль, а потім Йорданію, Сирію, Савдійську Арабію і Єгипет. Міністер закордонних справ Ливану Фарис Бвейз відхилив пропозицію державного секретаря зустрітися з ним в одній з країн Близького Сходу під час поїздки Дж. Бейкера по країнах цього реґіону. Причина відмови — небажання міністра закордонних справ Ливану зустрічатися з Бейкером за межами Ливану. Під час поїздки державного секретаря він відвідає кілька країн реґіону, крім Ливану. Представники Адміністрації, які підготовляли маршрут поїздки, не включили Ливан з міркувань безпеки.

ОФІЦІЙНИЙ ПРЕДСТАВНИК сенатора Едварда Кеннеді заперечив повідомлення газети „Ізвєстія" про те, що Е. Кеннеді у 1978 році виступав як посередник у переговорах однієї з каліфорнійських компаній і КҐБ. За словами офіційного представника, Е. Кеннеді побував лише чотири рази у Москві і зустрічався з совєтськими керівниками. Проведені під час цих зустрічів переговори стосувалися проблем зменшення озброєнь і захисту прав людини. „Будь-який здогад про те, що сенатор Кеннеді зустрічався з представниками КҐБ і виступав як захисник інтересів фірми свого друга, є безпідставними", — підкреслив він.

ДЕПАРТАМЕНТ ОБОРОНИ З'єднаних Стейтів Америки плянує підготувати до 1997 року перший об'єкт системи захисту від балістичних ракет. Про це повідомив у Конґресі секретар департаменту оборони Ричард Чейні. Він заявив, що вже дав вказівку Пентаґонові вважати плян створення системи протиракетної оборони „одним з головних національних пріоритетів".

ПРЕЗИДЕНТ ДЖОРДЖ БУШ і державний секретар Джеймс Бейкер відправилися в гори Вайомінґу на ранчо державного секретаря, щоб провести час за рибальством і політичними розмовами. Хоч представники Білого Дому настоюють на тому, що єдина мета поїздки Буша і Бейкера — відпочинок, багато членів Республіканської партії вважають, що у Вайомінґу мова піде про нову стратегію боротьби Буша за переобрання у листопаді. В умовах, коли популярність Президента падає на фоні його конкурентів Росса Перо і Билла Клінтона, Джеймс Бейкер, як досвідчений організатор передвиборчої кампанії, може відіграти вирішальну ролю. У 1988 році він залишив пост секретаря департаменту фінансів в Адміністрації Роналда Реґена, щоб очолити кампанію для обрання Буша президентом. Прихильники і члени республіканської партії сподіваються, що Бейкер повторить цей крок і тепер.

КАНДИДАТ НА ПРЕЗИДЕНТА від Демократичної партії Билл Клінтон зустрівся у середу, 15-го липня, з президентом Африканського національного конґресу (АНК) Нельсоном Манделою. „Він хоче знати з перших рук про становище у Південній Африці", — сказав журналістам Джордж Стефанопулос, пресовий секретар Б. Клінтона. Президент прокомуністичної негритянської організації Південно-Африканської Республіки Н. Мандела приїхав до Ню Йорку у зв'язку з розглядом в ООН справи про становище в ПАР. Голова Крайового комітету Демократичної партії Роналд Бравн особисто запросив Манделу на конвенцію. Н. Мандела не перший раз у Ню Йорку. Два роки тому він приїжджав сюди на запрошення посадника Дейвида Дінкінса.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Взаємини між Америкою і Японією наладнуються

Хоча Америка і Японія, вороги у Другій світовій війні, стали згодом союзниками, їхні взаємини були хронічно напружені з приводу егоїстичної та надзвичайно експансивної закордонно-торговельної політики Японії. Загальновідомо, що Японія заливає американський ринок своїми продуктами, особливо автомобілями, не допускаючи одночасно до себе всіх американських виробів. У січні цього року президент Джордж Буш поїхав до Японії головно у цій справі, але та подорож була невдалою. Під час офіційного бенкету Президент несподівано захворів, що зіпсувало настрій. Коли ж представники трьох найбільших продуцентів американських автомобілів — Форда, Крайслера і Дженерел Моторс — закидали Японії нечесну гру, вони зустрілися з рішучою неґативною відповіддю. Мовляв, винувата не дешева продукція японських фабрикантів, бо японський робітник низько платний і довше працює, а винуватий гірший продукт Америки та винуваті американські робітники: вони, мовляв, ліниві, дивляться в першу чергу на висоту винагороди і якнайкоротші години праці. Цей закид обурив був американські робітничі спілки і президент Буш став в обороні американського робітника, дармашо, знаємо, що японці казали правду. Отож взаємини між ЗСА і Японією були погані. А втім, кожна з тих країн потребує другу, обидві належать до демократичного світу, їхні політичні й економічні інтереси зазублюються і одна і друга країни не можуть взаємно бокувати.

Можливо, що цей економічний момент вплинув на японський парлямент, який рішив, що, всупереч існуючій конституції, яку продиктував Японії генерал Даґлас МекАртур, японські збройні сили можуть діяти поза межами Японії. 1-го липня ц.р. прилетів до Вашінґтону прем'єр Японії Кіічі Міязава. Після двогодинної наради президент Буш і названий прем'єр Японії, обидва всміхнені, появилися перед Білим Домом перед акредитованими там журналістами, і Кіічі Міязава заявив, що Японія учинить все, щоб її економічне політика, не шкодила, а помогла Америці. Президент Буш заявив, що він дуже вдоволений нарадою з японським прем'єром і після цієї зустрічі з пресою — обидва достойники відлетіли гелікоптером до Кемп Дейвіда для неофіційного продовжування розмов.

Повідомляючи про цю подію „Ню Йорк Таймс" з 2-го липня ц.р. подає здогадну причину цієї візити японського прем'єра: цього місяця відбулася у Мюнхені в Німеччині конференція „великої сімки" — сімох найбільш розвинених промислово країн світу (ЗСА, Канада, Англія, Франція, Німеччина, Італія і Японія) — і Японія не хотіла прибути на цю конференцію розсварена з Америкою. Це саме стосується також Америки і приїзд японського прем'єра до Вашінґтону був, напевно, підготовлений дипломатією обох країн.

Конкретно, автомобільна корпорація Форду у порозумінні з Японією, почала продукувати автомобілі з кермою праворуч переднього сидження, як це діється у Японії, для експорту авт до Японії. Японія підписала теж договори з продуцентами різних автомобільних частин. Але виявляється, що не тільки Японія винувата у клиганні американської закордонної торгівлі. Американська закордонна торгівля виявила в минулому році дефіцит 43 більйони дол. і за три перші місяці цього року — 10 більйонів.

Це велика турбота для Уряду Президента Буша у році президентських виборів.

Конференція „семи великих" у цьому місяці у Мюнхені пригадала таку конференцію в минулому році, у липні, в Лондоні, де Міхаїл Ґорбачов простягав руку — і нічого не зискав. Представник Японії заявив тоді, що Японія не дасть тодішньому СССР ані цента, поки імперія не зверне 4-ох загарбаних японських островів. Ця справа була теж предметом наради Буша і Кіічі Міязави. Америка хотіла би, щоб цю справу поладнати і признає правду Японії, але не може втручатися до цього прикрого конфлікту, що його спричинив був Ф.Д. Рузвелт, який дав у Ялті свою згоду, щоб Сталін загарбав ці японські острови. Скорше чи пізніше — Японія їх відзискає.

Микола Бараболяк

НЕВЕСЕЛО НА ЛИТВІ. А У НАС?

Пам'ятаєте, коли ми так захоплювались литовцями під час їхнього визвольного змагу? Коли вони збройно відбивали атаки совєтських танків на їх тодішню фортецю — парлямент? Як гинули вони відтак під тими танками? Як об'єднані вони були тоді під їх лідером Вітаутасом Ляндсберґісом? Нині образ Литви зовсім не той. У нас останніми часами мало інформацій про цей відважний народ, промотор визвольного руху народів проти СССР. Тож передамо дещо про ситуацію в Литві з чужої преси. Пишуть:

„Хащі і хмиз та куски заржавілого металю покривають терен довкола парляменту, де колись литовці так бравурно обороняли демократію. Колись була небезпека іззовні. Нині вона знутра, її джерело в економіці. Економічні реформи не проводяться, інфляція шаліє, продуктивність зменшилась до 50-ти відсотків, закордонні інвестиції не існують — словом Литва на шляху до катастрофи. В країні роз'єднання. Захід за тим слідкує і недовіряє, щоб вкладати капітали на розбудову індустрії. А за тим іде безробіття. У парляменті діє десять політичних партій. Найсильнішою є Литовська Партія Праці з колишніх комуністів, яка саботує економічні реформи.

Зразу на Литві перед вела Національна Проґресивна партія з колишніх революціонерів саджудісів, яка гуртувалась довкола особи лідера революції, президента парляменту Ляндсберґіса. Але ця єдність не тривала довго. Ляндсберґіс, щоб могти перевести реформи, став вимагати більше влади. А це не було понутру іншим претендентам, до влади, які вважали, що він хоче завести своєрідну диктатуру. І громада робилась: „за" і „проти" Ляндсберґіса: Партії нині воюють між собою, замість зосередити всю енерґію на комуністів, які оживають і використовують недостачу одностайного демократичного фронту для будови держави. А економіка країни завдяки тому, що народ не тягне в один гуж, занепадає щораз гірше. Дошкульно відчувається недостача пального, яке треба імпортувати в цілому. Купони, які заведено замість рублів, стають безвартісними. Нема резерв, щоб втримати власну валюту. Загальна думка на Литві така: здавалось, що як прийде незалежність, усе буде гарно.

Один видний діяч схопив причину біди так: „Литовці забули, що коли діб'єшся незалежности, треба закасати рукави і взятись серйозно до праці". Цього на Литві — виглядає — не стає... Тільки з чужої преси.

Литва і Польща були завжди первовзором патріотичної наснаги і детермінації у боротьбі за державність. Але виходить парадокс: добрі і запальчиві у боротьбі, але легко остигають, і коли прийде стадія цементування досягнень, тоді заводять. Ось поляки. Йшли під прапорами „Солідарносити" проти видимого ворога у совєтських шинелях. Литовці теж під знаками саджудистів йшли голіруч на танки. А не стало того видимого ворога зі червоною зіркою на шапці — і вони розгубились,роз'єднались. Поділились на партії. І хоч не йдуть проти себе на баґнети, то витрачають чи не всю енерґію (а багато її нема після півстоліччя совєтської тюрми і каторги!) на гандричення між собою. А ворог не спить. Партократи, хоч вони тут не такі сильні як в Україні чи в Росії, очунюються і використовуючи труднощі державного будівництва в демократії і системі вільного ринку, посягають про більші впливи. Розгнуздане партійництво — прокляття у післясовєтську еру в таких західніх, культурно доспіліших у демократії народів, як Польща й Литва.

Президент Буш вступив до Варшави по дорозі до Мюнхену. А там розґардіяш. Президент Валенса, радше фіґура і символ державности. А нема стійкого уряду, що керував би державою. Незадоволені прем'єром Ольшевським поляки зробили тому пару тижнів прем'єр-міністром Павляка; той не тривав навіть місяць; тепер ліплять кабінет під головуванням тим разом жінки (може врешті жінка нажене партіям глузд до голови!), Ганни Сухоцької. Головна причина лиха у Польщі, отже, не що інше, а безшабашне партійництво. Забагато „чіфів", забагато голов запаморочених політиканством, а до органічної праці рук нема.

Прочитавши вищесказане про Литву, з пригадкою і на Польщу, не можна не порівняти стосунків на Литві, чи в Польщі, з дійсністю в Україні. Комуністична партія в Росії подала уряд Єльцина на суд, що її загнано безправно поза закон. Таке саме готується в Україні. КПСС, перемалювавши вивіску на „Соціялістична" (комунізм врешті тільки версія соціялізму!), дає

(Закінчення на стор. 4)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про неохоту до праці

Як часто ми тепер ремствуємо і оповідаємо собі дотепи про це, як в нашій батьківщині населення — навчене довгими роками потиху саботувати совєтську владу — не спішиться до праці і тепер не може ніяк „переставитися" і повірити, що обставини змінилися і що треба закасати рукави, коли хоче воно будь-що осягнути та побудувати і закріпити державу.

Зокрема тут, в американській дійсності, де „час, то гроші" і лише наполеглива праця приносить доляри (принаймні всі так думають) часто не можемо тепер зрозуміти цю нехіть до тяжкої вимагаючої роботи, яка все ще панує серед широкого населення України. Кожний, хто відвідує батьківщину, має на цю тему свої думки і завваги. Але може ця картина людей, що радше сидять, розмовляючи довгими годинами, як за корисним заняттям, стала вже стереотипом, а не завжди відповідає правді?

Бо коли почнемо порівнювати цю неохоту до праці в Україні до інших країн, то воно не аж так дуже різниться, як нам це здавалося. Хто із нас колись побував на південних островах для відпочинку — напевно пригадає тубільців, які годинами вистоюють коло готелів чи на пляжі, дивлячись перед себе, або щогірше ще витягаючи руку за милостинею. Не менше ліниві робітники в готелях де, часом, треба справді довгенько почекати, щоб вам вичистили кімнату або принесли бажану їжу. Добре, тут можна пояснювати цю повільність кліматичними умовинами і давати як приклад історичну південну сієсту, що дуже сповільнює активність тубільців.

Однак не лише на південних островах можна завважити повільність у праці, або таки постійну неохоту до неї. Хто з нас, особливо мешканців Ню Йорку, не знає найгіршої проблеми для кожного водія авта, у формі перебудови доріг чи мостів. Такі перебудови тривають не місяцями, а роками, а ми, невільники подорожей до праці автом, або проклинаємо на чому світ стоїть, або нарікаємо на адміністрацію міста, або піддаємося безсильно обставинам і силою безвладности просиджуємо довгими годинами на шляхах в автах, які з повільністю черепашної ходи просуваються дорогою.

Ось і тепер, з приходом літа та великими плянами направи шляхів та мостів у Ню Йорку та околиці ми маємо аж надто багато нагоди обсервувати як повільно така праця проходить та як нікому не спішиться її виконувати. Коли ми порушили може всоте цю болючу тему — звернули нам увагу, що треба бути осторожним із критикою праці на міських дорогах тому, що всі робітники тут належать до юній та мають свої особливі закони та приписи, щодо часу, відпочинку і тим подібне.

Напевно воно так і є — але чи не дивно, коли ваше авто порушується черепашиним ходом по розпеченому літнім сонцем шляху, а на розкопаній його частині стоять два працівники, попиваючи спокійно каву? В іншому часі та іншому місці, на траві біля шляху, один із робітників розклав лежак і, знявши сорочку, опалюється до сонця. Або ще кращий вид: зараз поруч, де розбудовується дорога один із робітників несе важкий прилад до роблення складної руханки, розкладає його на в'їзді до придорожньої хати і розпочинає щоденні руханкові вправи...

А чи приглядалися ви колись темпові робітників, які збирають сміття край дороги?

Ось декілька картин із щоденного життя в Америці, де як каже прислів'я, „немає безплатного полуденка" і де „час то гроші". І тут ніхто не працює для держави, а таки на власне конто.

То може не треба аж так дуже дивуватися, що наш народ на батьківщині все ще не звик спішитися до праці?

О-КА

Остап Сокольський

В ОБОРОНІ СИМОНА ПЕТЛЮРИ

Редакційна „Знову наклеп на Симона Петлюру" („Свобода" з 19-го червня) дуже актуальна та інформативна. Вже дуже багато було написано про безпідставні закиди деяких жидівських кіл, про уявний антисемітизм Головного Отамана Військ УНР та голови Директорії — св. п. Симона Петлюри. Все ж таки ще хотілося б згадати про дві події, які ясно і недвозначно ілюструють становище Симона Петлюри щодо жидівського населення.

Оповідав мені мій тесть, д-р Олекса Яворський, що він як старшина УГА та учасник Першого зимового походу Армії УНР був комендантом Синьої сотні, Третього кінного куреня, Окремої кінної дивізії „синьожупанників" петлюрівської Армії УНР весною і літом 1920 року і згідно з наказом армії його обов'язком було охороняти жидівське населення. Він бував у тісному контакті з жидівським населенням по селах і містах перевіряв зловживання окремих вояків супроти цивільного населення — і карав за злочинні вчинки. Назустріч Армії УНР виходили делеґації жидівського населення разом із рабинами і гостили петлюрівців у своїх домах. А було це в Немирові, Брацлаві, Проскурові, Ямполі, Вільшанці й інших місцевостях.

Друга подія — це друкована праця проф. С. Шелухина п. з. „Варшавський договір між поляками й С. Петлюрою", 21-го квітня 1921 року", Прага 1926 року. Проф. Шелухин, як і Петлюра, уродженець Полтавщини, правник і суддя до Революції, член Української Національної Ради, генеральний суддя УНР, міністер судівництва в уряді В. Голубовича (лютий-березень 1918) делеґат на мирових переговорах з Російською Совєтською Федеративно-Соціялістичною Республікою, міністер юстиції в Парижі 1919 року . У ним виданій в Празі 1926 року праці, він зробив ґрунтовну аналізу „Варшавського договору" і його тоді вперше опублікував і гостро скритикував Симона Петлюру за підписання цього договору з поляками.

Як постскриптум до цієї 40-сторінкової праці проф. С. Шелухин пише таке (подаю це повністю із збереженням мови оригіналу): „Статтю мою уже було набрано, як прийшла вістка про ганебний вчинок Шварцбарта, який зрадницьки позбавив життя безборонного українського емігранта С. В. Петлюру і в своє виправдання заявив, ні би то він цим актом мстився за жидівські погроми на Україні.

С. Петлюра остільки був далеким од якого-б не було антисемітизму, що з ним працювали жиди в українських міністерствах, в Паризькій делеґації, в Лондонськім посольстві і инших українських установах. А між його найближчими співробітниками я сам знаю п'ять українців, жонатих на жидівках. Очевидно, до сих людей, як і самих жидів, ніяк не можна запідозріти в антисемітизмі і допустити, щоб вони могли працювати з Петлюрою, коли б він був юдофобом чи погромщиком.

Я був міністром юстиції, коли в 1918 р. московські військові частини натворили жидівських погромів на Україні. Рада Міністрів одноголосно ассігнувала три міл. карб. на допомогу розгромленим. Петлюра підписав ассигновку і гроші видавалися.

Більш безглуздого обвинувачення Петлюри, як в погромах, не можна й придумати. Тут щось зовсім не так. — С. Шелухин".

Це той самий Симон Візенталь, якому під час війни у Львові (згідно з пресовими повідомленнями) український поліцай врятував життя, який тепер оскаржує Симона Петлюру у погромах жидівського населення та вимагає від Уряду України, президента Леоніда Кравчука, щоб він заборонив називати вулиці в Україні іменем Симона Петлюри. Варто також пригадати, що це він у 1984 році оскаржив перед канадським урядом 217 українських старшин Дивізії „Галичина" у воєнних злочинах, які перевірила Королівська Канадська кінна поліція та і суддя Жуль Дешейн, як голова Комісії дослідів воєнних злочинців у Канаді, у звіті з 30 грудня 1986 року на сторінці 261-ій, пункт 58-ий, сказав: „...оскарження про воєнні злочини супроти членів Дивізії ,Галичина' ніколи не були підтверджені — ані в 1950 році, коли їх вперше піднесено, ані в 1984 році, коли це було поновлено, ані перед цією комісією".

Український народ не може бути байдужим, коли безпідставно очорнюють ім'я Симона Петлюри — передового борця за волю України.

Володимир Романюк
Рожнятів, Україна

„ТЕНК Ю" СЕР СТЕПАН!

II

...Відкладу на якийсь час закінчення розмови з С. Мусієм, щоб надати слово самим його учням.

Настя Чеменинська, учениця 6-ої гімназійної кляси:

— Як мені дається наука „по-американськи", питаєте? Трохи важко, хоч англійської навчаюся вже другий рік. Я думаю, що є певна і важна різниця в підході до вивчення англійської мови з боку наших вчителів і американських. Тепер я, скажімо, по-іншому розумію, як, наприклад, треба вивчати граматику, яка мені дається не легко...

Петро Прокопів, десятикласник, якому залишається лише рік до закінчення гімназії:

— Прийшов сюди з великим бажанням, аби поліпшити свої знання англійської мови, так як вони нині нам дуже потрібні. Особливо, що стосується живої, розмовної мови.

Англійську студіюю вже п'ять років, а от з американською вдалося познайомитися лише тепер. Вчитель наш, Степан Мусій, викладає матеріял не шабльонно, заохочує до вільнішої праці з словом, допускає фантазувати, творити. Ми розмовляємо тут на будь-які, не задані якимись рамками, теми, вчимося думати.

Наш вчитель імпонує мені, насамперед, своєю енерґією та увагою до кожного в авдиторії. А ще в нього дуже розвинуті почуття доброго гумору з одночасною вимогливістю. Ці курси — велика подія в моєму житті і я надзвичайно вдячний усім тим людям, тим справжнім українцям в Америці, що постаралися з цією великою акцією для нас!

...Додам, що хлопчина крім вивчення англійської мови захоплюється інформатикою, комп'ютерами, а мова ця дуже а дуже придасться йому в майбутньому.

Лідія Борисова, вчителька англійської мови у спеціяльній школі:

— Вчителюю вже понад тридцять років. Англійська мова для мене не тільки професія, а й гоббі. Сюди, на курс, записалася щоб повчитися правильної корекції у фонетиці, швидкої розмовної мови, пізнати до кінця різниці між мовою Альбіону і Америки, включно й з побутовою, вуличною говіркою. Як фахівця, мене зацікавила методика викладання цієї мови; як її використовують вчителі з-за океану, як будують свої лекції; який при цьому використовують матеріял. Питаєте, чи щось почерпнула, знайшла для себе в цій авдиторії? Звичайно, і чимало корисного. Особливо, в практичному мовленні.

— Чи не могли б сказати про свої враження з курсу, зауваги?

— Це просто конче потрібно зробити, тож спробую. Моє знайомство з С. Мусієм сталося ще до початку роботи курсу, коли ми запрошували його на зустріч з учнями школи, в якій я працюю. Він багато, цікавого й охоче розповідав, і відразу захопив нас як глибокими знаннями предмету, так і ерудицією, невимушеністю, логікою суджень, чарівністю. Словом, це дуже приємна і цікава людина.

І тому в душі я ще більше співчуваю йому, бо вчитель трудиться надзвичайно важко. Насамперед, мушу сказати, що не зовсім належно, на мою думку поставилися до організації курсів ті з наших керівників, які комплектували групи слухачів. Гадаю, що подібну справу слід у майбутньому провадити з участю спеціялістів-мовників, щоб відтак тим не займався сам викладач. Бож приїхав він для того, щоб дійсно практично навчати нас, а не відволікатися в часі і здоров'ю на організаційні проблеми. Такий вчитель може допомогти тим, хто вже трохи володіє мовою, і на подібні лекції не варто йти таким, що нею не володіють зовсім. От тоді й буде належна ефективність праці вчителів з Америки. Слабенька підготова слухачів веде до того, що до вчителя часто й багато підходять за дріб'язковими, по суті, поясненнями. А він тоді опиняється в досить, на мою думку, незручному становищі, бо особистий такт, вихованість не дозволяють відмовити, а навантаження величезне.

Це, вважайте, думки мої як вчителя, слухача й студентки водночас. Уявіть собі: Степан Мусій не тільки привіз із ЗСА до нас підручники, посібники, а навіть... папір для писання. Наскільки я розумію, він сподівався провадити підготову на вищому рівні знань. І це, звичайно, було б дуже добре. До честі Степана Мусія, він чудово впорався з непередбаченою ситуацією, за що також вартий подяки.

Питаєте, чи я розраховую на працю на Заході? Ні, просто прагну вдосконалювати свої знання, вимову, кваліфікації. Два роки вела я курси англійської мови для інженерів-іноземців, які працювали в нашому місті у концерні „Хльорвініл". І ось маю гарну нагоду й сама ще повчитися. А з тим також щиро подякувати і Українському Народному Союзові за ту увагу до нас тут, у краю.

* * *

...Ці короткі інтерв'ю я ще візьму в слухачів після лекції. А зараз, поки вони пишуть в клясі, продовжимо розмову з С. Мусієм.

— Чи трудно було? Трохи, — замисленно продовжує вчитель. — Я переконаний, що ті, хто продовжив навчання, зможуть досить пристойно почуватися, власне, в американській, так сказати, мові. В роботі вививикористовую методу розмови, хочу навчити людей вільніше почуватися в розмовній тематиці з тим, аби той, хто приїде до ЗСА, не почувався у мовному вакуумі. Бо в Америці практично неможливо обійтися без мови, зрозумілої широкому загалові. Це я також наголошую студентам. Я бачу, що багато хочуть навчитися мови, але, на жаль, вони майже не підготовлені для цього. Отже, вимагається пильної праці. І починати тут треба з елементарного: вивчення букв, граматичних правил. Для цього, очевидно, вимагається більше часу, але без того не обійдеться. Тим, хто витримав курс, пропоную продовжити навчання заочно: наговорювати на касети тексти-відповіді на завдання, потім пересилати це учителям до Америки, а вже ті могли би все те коментувати, оцінювати розв'язання завдань, поправляти і давати нові.

Я також дуже хотів би бачити учителів з України в Америці. Ми можемо й мусимо постаратися про такий „міст через велику калабаньку", як практикується це вже з росіянами. Такий обмін людьми на 2—3 тижневе взаємовідвідування піде нам усім на користь. І не тільки, очевидно, при вивченні мов. Мусимо мати ще розрахова-

(Закінчення на стор. 4)

Загальні збори Об'єднання Українсько-Американських Організацій

Четвертого червня ц. р. в авдиторії школи св. Йосафата відбулися щорічні Загальні збори у присутності представників 22-ох організацій міста Рочестер. Не взяли участи у зборах УККА і організації, які входять у структуру УККА, оправдуючи листом свою неприсутність.

Збори відкрив голова Роман Куціль, подаючи коротко генезу Об'єднання, починаючи від становища місцевого відділу УККА після горезвісного XIII Конгресу, включно з постановою і заявою відділу до Централі УККА в Ню Йорку в 1980 році. Від 1988 року зі зміною управи відділу УККА ініціятиву громадської праці перебрав Громадський комітет, який він очолив і до сьогоднішнього дня провадить. За його словами, завданням Комітету було допровадити до консолідації сил окремих самостійних товариств та організацій і координації дії. „Ми розуміли, що жодна громадська організація не здатна самостійно об'єднати загал громади, а тому послідовно виступали за розвиток і утвердження Об'єднання Українських Організацій, як відкритого громадського згуртовання великої більшости організацій і товариств нашої громади", — пояснив голова Роман Куціль.

До президії зборів увійшли: Ірина Руснак — предсідник і Леся Телега — секретар. Після прийняття протоколу, що його відчитала довголітня секретарка Галина Павлічко, перейшли до звітування. Роман Куціль подав перегляд діяльности за 1991 і 1992 роки до дня зборів. Влаштовано „Вечір української пісні" у виконанні хору „Гомін" зі Львова, ансамблю „Світлиця" з Києва і „Смерічки" з Чернівців; концерт народного ансамблю пісні і танцю Львівського університету „Черемош"; свято незалежности з участю хору „Бурлака" і Оксани Соколик з Торонто; акція в обороні Степана Хмари в часі його арешту; концерт вокального квартету „Явір" з України; проголошення Українського дня в управі міста посадником міста Рочестер і свято незалежности в 1992 р. Учасники відзначувань: д-р Степан Хмара — доповідь, виступ шкільної молоді — гра на бандурах під проводом Люби Городинської і ансамбль „Троянда" з Торонто. Доповідь Юрія Мушкетика з України, редактора „Літературної України" і голови Спілки Письменників. Голова репрезентував Об'єднання у зустрічах з амбасадором Геннадієм Удовенком і сенатором Алфонсом Д'Амато в часі їхнього перебування в Рочестері. Він підкреслив тісну співпрацю з найбільш активними організаціями, зокрема з 47-им відділом СУА.

З огляду на те, що в Рочестері провадиться довгими роками щонеділі радіопередача і уже 13 років веде її властне Роман Куціль, він довше зосередився на інформації про працю спочатку радіової колегії, а від кількох років двох осіб, а саме: його і Богданни Левицької-Ковальчук, які присвячують безкорисливо безліч годин для її підготови і передачі, не рахуючи транспортації до радіостанції. Передачу фінансують кілька постійних спонзорів, два меценати, що складають поважніші суми, деколи добродії, які анонімно складають великі суми. Спорадично вплачують датки люди доброї волі, громадські організації переважно за добровільною оплатою організації відповідно до її фінансових спроможностей.

Праці в Об'єднанні багато, одначе спостерігається відсутність молодших громадян, які виявили б бажання допомоги, а тим більше перебрання керми у свої руки. Ще одним доказом того була відсутність представників організацій, де гуртується молодше покоління, хоч запрошення були вислані до усіх. Накінець голова висловив свою думку (з якою погодилися усі присутні) щодо оцінки листа відділу УККА, як доказ браку доброї волі і бажання співпраці. Дякуючи за співпрацю членів Об'єднання він заявив, що вірить, що Об'єднання може й повинно зіграти ролю каталізатора нашого суспільно-громадського життя, стати механізмом для співпраці.

Фінансовий звіт довелося здавати теж голові, тому що Василь Семанюк, який був фінансовим референтом, мусів із-за здоров'я цю функцію передати, а не було охочих заступити його до кінця каденції.

Об'єднання не розпоряджає великими сумами, бо влаштування імпрез чи зустрічей не залишає великого чистого прибутку, а іншого джерела доходів нема. Гроші знаходяться на чеках і ощадностевих контах в Українській Кредитовій Спілці і так на день зборів сальдо Об'єднання виносить 1,552.46 дол., а сальдо радіової програми — 1,973.85 дол. Інвентаря ніякого немає, а засідання відбуваються переважно в приміщеннях школи св. Йосафата безкоштовно.

Секретарка Галина Павлічко, яка категорично відмовилася залишитися на своєму пості, звітувала за час своєї праці, тобто 6 років: відбулося 46 засідань з пересічною присутністю 22-ох представників, записано 46 протоколів, вислано 13 статтей до „Свободи" і „Кооперативної Думки" в Рочестері. Секретарка постійно телефонічно повідомляла усі організації про засідання, а письмово — тільки про загальні збори. В Рочестері існує приблизно 60 організацій (включно з відділами Народного і Братського Союзів, Провидіння і Народної Помочі). Контрольна комісія перевірила касові книги і прилоги та чекові і ощадностеві конта, а також книги протоколів, знайшовши все в належному порядку, запропонувала уділити абсолюторію уступаючій управі. Контролю провели Марія Крамарчук і Марія Крижанівська.

Після короткої дискусії над звітами приступлено до прийняття правильника Об'єднання, який був підготовлений і узгіднений раніше, а на загальних зборах точка за точкою одноголосно схвалений. Цей правильник до певної міри зобов'язує організації брати активну, тяглу участь у діях Об'єднання, якщо вони цього бажають.

Вибрано управу на один рік: Роман Куціль — голова, Христина Ковч — заступниця, Леся Телега — секретарка, Марія Крамарчук — фінасова референтка, Богдан Сипняк — вільний член, Ірина Русняк — культосвітня референтка, Марія Крижанівська — референтка зв'язків, Петро Дзюба — господарський референт. Контрольна комісія: Андрій Стеців — голова, Галина Павлічко і Тарас Колцьо — члени, Павло Прокопенко і Олекса Скібіцкий — заступники. Установлено членську вкладку від організації у висоті 10 дол. річно, щоб мати огляд, які організації є дійсними членами Об'єднання. Календарний рік є звітовим роком.

Предсідниця зборів подякувала за довір'я до неї і, передаючи слово перевибраному голові, побажала успіхів у нашій спільній праці.

Роман Куціль у заключному слові висловив подяку за перевибір, просив підтримки надалі, бо, сказав він, наша праця особливо в теперішню пору є звернена для багатогранної помочі молодій українській державі у її намаганнях відродити політичні і економічні вартости, практиковані у західних державах, які під довголітнім комуністичним ярмом були затрачені. Ми маємо великий обов'язок супроти України в часі її державного будівництва і мусимо його виконати.

Слідували актуальні громадські оголошення, а відтак закрито збори.

Марія Крамарчук

В СЕРЕДУ, 15-ГО ЛИПНЯ, міністер закордонних справ Іраку Агмад Гуссейн звернувся до генерального секретаря ООН з письмовою вимогою скасувати запроваджені Радою безпеки санкції проти його країни. Багдад відкинув плян ООН про продаж іракської ропи на суму 1,6 біл. дол., а також відмовився взяти участь у засіданні комісії ООН, на якому йшла мова про новий кордон між Іраком і Кувайтом. Опозиційне політичне угруповання в Іраку заявило, що Туреччина не виконує розпорядження ООН щодо ембарго проти Іраку, оскільки щодня з Туреччини до Іраку відбуває до 4,000вантажних авт.

На свіжу могилу покійного д-ра М. Биха

В суботу, 16-го травня 1992 року українську громаду в Америці облетіла сумна вістка про несподівану смерть відомого й шанованого суспільно-громадського діяча, св. п. д-ра Мирослава Биха.

Хоч преса повідомила про це щойно в понеділок і вівторок, однак під час відправ у великому похоронному заведенні Бурнадза в Клифтоні, Н. Дж., в понеділок не було місця для всіх присутніх. Численною присутністю громада засвідчила зрозуміння незмірної втрати — відійшов великий оборонець українських стремлінь, і його місця не легко буде заступити в цей критичний для нашого народу час.

Про життя кожного українця-еміґранта можна писати цікаві спогади, а спомин про життя покійного, як вказує його життєпис, можна назвати унікальним. Мирослав прийшов на світ 17-го квітня 1921 року в родині правника Миколи й Серафії Бихів, далеко від рідної землі, в місцевості Тара на Сибіру, куди його батька вивезено за службу в австрійській армії. Звідсіль починається його еміґраційне життя — вже по двох місяцях його життя він переїхав з батьками на Україну, до Копичинець, де його батько відкрив правничу канцелярію. Переслідуваний польською владою за оборону наших людей, а головно селян, він був змушений перенести свою канцелярію до Станиславова. Тут покійний виростав та провів свої дитячі й молодечі роки аж до закінчення гімназії. Крім шкільних занять молодий Мирослав дуже любив спорт, особливо копаний м'яч, що давало йому велику насолоду в цей спосіб закопати своїх опонентів з польської дружини. Виростав у патріотичній родині, вже від ранньої молодости виростає з ним любов до свого покривдженого народу, гнів і ненависть до окупантів.

Після відбуття юнацького вишколу він вступає в ряди таємної Організації Українських Націоналістів, що дає йому можливість застосувати свій вулканічний гнів у реальну боротьбу з ворогом на всіх призначених йому постах. Ціллю всього його життя було „здобути Українську Державу, або згинути в боротьбі за неї". Він ніс прапор боротьби без вагань і страху й не зійшов з цього шляху до останнього подиху, доживши до днів відродження Української Держави.

Коли між двома фронтами український народ з Повстанчою Армією сплився кров'ю в боях з окупантами, були потрібні військово вишколені люди. На заклик Українського Центрального Комітету покійний, будучи молодим студентом медицини медичного факультету у Львові, лишає студії і вступає в ряди Української Дивізії „Галичина". Життя тут не було легким. Німці творили нестерпні умовини для українського вояцтва. Кинута під Бродами у бій без правильного озброєння та належного прикриття проти в десятеро сильнішого ворога, Дивізія зазнала незмірних втрат. Одначе Господь допоміг покійному підстаршині пережити це пекло. Нагороджений Залізним Хрестом другої кляси, молодий підстаршина далі крокував з рештками Дивізії аж до закінчення війни та англійського полону. Керуючись відвагою і ризикою, він вирвався з полону, пішки перейшов Альпи й добився до Берхтесґадену, де йому пощастило відшукати свою матір та починати впорядковувати нове життя.

Вірний своїм ідеям, здавши одну зброю, Мирослав шукає інших засобів продовжувати боротьбу. Він поступає на медичний факультет в Ерлянгені. По закінченні студій одружився в 1952 році з Ніною Сіренко, яка стала для нього не тільки дбайливою дружиною, але також вірним приятелем, другом і порадником. З її підтримкою він завершив медичні студії медичним докторатом і відкрив свою практику в Пассейку. Важка й відповідальна праця лікаря забирала увесь його час, однак він ніколи й ніколи не відмовив у допомозі.

Кожного українця, що лежав у шпиталі, він відвідав, потішив, порадив, часто без винагороди подав поміч. Потрібні лікарські огляди й посвідки для дітей на пластові табори — то була його безвинагородна послуга. Покійний дуже любив молодь і постійно турбувався, як зберегти її в українському середовищі. Як безкомпромісовий соборник, дуже важко переживав громадські суперечки і непорозуміння.

Крім дружини, покійний залишив в смутку ще двох дітей — Лярису, замужню за С. Нагнибідою, з двома діточками, й сина Бориса.

Беручи під увагу його родинні обов'язки та лікарську практику, важко собі уявити, як покійний доктор знаходив час, щоб бути активним членом екзекутиви Головної Управи УККА, членом Екзекутиви Головної Управи ООЧСУ, довголітнім головою 7 Відділу ООЧСУ в Пассейку, основоположником і першим головою Товариства за Патріярхат, головою стейтової ради УККА в Н. Джерзі, членом Крайової Управи АБН, головою ПАБНА, членом Дирекції Української Централі в Пассейку та членом багатьох інших професійних товариств. Згадані обов'язки наглядно говорять, скільки труду та зусилля вкладав покійний доктор коштом свого здоров'я, а часто коштом краденого від своєї родини часу.

Наведені факти тільки загально окреслюють контури великої панорами многогранної праці його трудолюбного життя, що належно оцінила спільнота, коли так чисельно прийшла його попрощати.

Під час Панахиди, яку відправив парох Української Католицької Церкви отець Гліб, побратими-вояки Першої і Другої Дивізії УНА та Братства Вояків УПА з прапорами тримали почесну варту. Після відправ і прощальної пісні „Видиш, Брате Мій" один з вояків похилений прапор ОУН положив на груди покійного, вояки один по одному віддали останній салют. Глибоку тишу перервало прощальне слово Івана Буртика в якому, згідно з останньою волею покійного, він прочитав листа від його друга, покійного прим'єра України, колишнього голови проводу ОУН Ярослава Стецька і його дружини Слави, який був написаний до покійного в квітні 1983 року. Лист, крім сердечних побажань на день уродин глибокої оцінки його праці для української справи: „Ви завжди були прикладом патріотизму й відданості у праці й боротьбі за Українську Самостійну Державу для молодшого покоління".

З почуттям вияву глибокої втрати прощав покійного від Теренового проводу ОУН Федір Олещук. В прощальному слові заступник Екзекутивного Президента УККА д-р А. Лозинський високо оцінив працю і заслуги покійного й запевняв, що молоде покоління піде його слідами. Від Крайової Управи ООЧСУ прощав покійного інж. В. Янів, який рівночасно насвітлив глибоку втрату в українських політичних рядах. Під кінець пані Лозинська поділилася споминами із спільно пережитих молодечих літ.

Св. п. д-р М. Бих

На другий день рано після Богослуження в церкві св. Отця Миколая, в супроводі чисельної громади тіло покійного перевезено на цвинтар в Бавнд Бруку. Пані Букшована, котра щойно повернулася з України, прощаючи довголітнього співпрацівника, поклала грудку рідної землі, привезеної з України, на домовину покійного. Прощальні молитви й печатання гробу виконали отці Гліб і протопресвітер Желяківський. В день похорону надійшла телеграма для родини Бих від голови Проводу Організації Українських Націоналістів Ярослави Стецько, зворушливий зміст її в часі тризни прочитала пані Букшована. Коротке прощальне слово від Стейтової Ради УККА Н. Джерзі сказав пан Івахів, а від Української Централі в Пассейку пан Іванків. Замість квітів на могилу покійного пані Бих запропонувала, щоб зібрані пожертви від приятелів, а також від її родини використати для поліпшення урологічного відділу в одному із шпиталів в Івано-Франківському. Ця ідея дуже корисна з огляду на актуальні проблеми нашого народу. Кілька днів тому пожертви перейшли п'ять тисяч і продовжують напливати на окреме конто в кредитовій кооперативі Самопоміч при Олвуд Ровд в Клифтоні.

Перед кінцевою молитвою зать Семен Нагнибіда в імені цілої родини подякував присутнім за молитви, пожертви та всі вияви співчуття й пошани для покійного батька його дружини.

Іван Буртик

Українці і балтійці відзначили заслуги сенатора Д. ДеКонсіні

В суботу, 28-го березня, в місті Фенікс, Арізона, чотири співдружні громади — українська, литовська, латвійська і естонська, — відзначили заслуги сенатора-демократа Деніса ДеКонсіні за його працю і за його підтримку згаданих народів в їхній боротьбі за самостійність і незалежність, за релігійну свободу і пошанування прав людини, далеко ще перед розпадом Совєтського Союзу. Сенатор й далі співпрацює з українцями і балтійцями в Америці в справах пропорційної допомоги не тільки Росії з Єльциним, але і всім самостійним республікам.

Програмою відзначення провадила українка Христина Бойко, яка відкрила зустріч з Денісом ДеКонсіні. Учні школи українознавства квітами привітали сенатора, а о. Й. Чупіль молитвою започаткував зустріч. Молитву за Америку провів литовський священик.

Офіційно від українців вітав сенатора голова місцевого Відділу УККА Тарас Масний. Він подякував сенаторові за ряд його виступів в обороні України, за її самостійність, за свободу релігії і за права людини. Відразу на тому сенатор ДеКонсіні підійшов до Тараса Масного, подав йому руку і вони по-братньому обійнялись і публіка, до 150 осіб, гучними оплесками, встанням з місць вітали достойного сенатора.

Від латвійців вітав сенатора Юріс Курсуліс. Він також дякував сенаторові за помічну руку в часі боротьби за самостійність Латвії. Після цього представниця Естонії Люлє Брадофіно вітала сенатора Д. Деконсіні і дякувала за його підтримку естонського народу.

Представниця литовської громади Антонія Петрулісу, вітаючи сенатора, дякувала за його подорож до Литви, її батьківщини, коли він відвідував колишній Союз, де йому совєтське КҐБ робило особисті прикрості.

Ініціятором цієї зустрічі і відзначення сен. Д. ДеКонсіні був д-р Орест Комарницький, рідний брат Наді Комарницької — Мек Коннелл, яка давно вже відома українській спільноті з її праці у Вашінґтоні на користь самостійности України.

Д-р О. Комарницький сказав трохи більше про корисну працю Д. ДеКонсіні для допомоги українцям і балтійським народам, підкреслюючи, що сенатор вже раніше зустрічався з українською громадою у Феніксі і тепер принципово підтримує самостійні республіки, зокрема і самостійну Україну та її Уряд.

Христина Бойко покликала до слова сенатора, який подякував всім, хто підготовив цей вечір у його честь. Він розповів про свою подорож до колишнього СССР і Республіку Литву. Він висловив свою радість і бажав Україні, Литві, Латвії і Естонії великих успіхів. Він казав, що є за тим, щоб Уряд ЗСА на чолі з президентом Бушем надавав економічну допомогу не лише Росії, але пропорційно всім республікам. Присутні на залі хвалили гучними оплесками настанови сенатора ДеКонсіні, чим його виступ було закінчено. Відділ УККА у м. Фініксі з членами Гов комітету приготували перекуску і всі випили по чарці за здоров'я сен. Д. ДеКонсіні і за щасливе життя всіх тих, що дочекались волі в самостійних республіках. Присутні відтак відспівали „Многая літа". Х. Бойко подякувала сенаторові за його слово і попросила о. Й. Чупіля закінчити молитвою вечір.

Вечором 26-го березня місцева телевізія подала в новинах звідомлення про цю зустріч.

Микола Теслевич

КОНКУРС НА ПАМ'ЯТНИК ЖЕРТВАМ ВЕЛИКОГО ГОЛОДУ

У глибокому сумі схиляємо голови перед пам'яттю мільйонів співвітчизників — жертв страхітливого голоду 1932-1933 років в Україні. Наближаються скорботні 60-ті роковини тих трагічних подій. Стоїмо перед фактом: у Києві досі нема пам'ятника мученикам цього нечуваного акту ґеноциду, хоч у далекому Вінніпеґу він є.

Поновімо ж справедливість. Мертві потребують увічнення, а ми, живі, глибокого осмислення цього злочину большевицького тоталітаризму.

Тисячі й тисячі людей в Україні і поза її межами вважають, що такий пам'ятник має нарешті постати саме в столиці незалежної України. Нині їхні сподівання мають здійснитись.

Всеукраїнська Асоціяція Дослідів Ґеноциду підтримала ініціятиву члена Ради, діяча української громади в ЗСА Маріяна Коця і оголошує конкурс на кращий проєкт пам'ятника.

Умови конкурсу:

1. До участі в конкурсі запрошується скульпторів та архітектів — українців, як з України, так із-поза її меж.
2. Міська Рада запропонує місце для спорудження пам'ятника.
3. Пам'ятник має поєднуватися з Будинком скорботи, де зберігатимуться і будуть відкриті для загального огляду документи, фотознімки, речові свідчення трагедії, де кожен зможе перед Вічним вогнем-лямпадою віддати шану пам'яті замордованих голодною смертю.
4. Анонімні проєкти мають бути подані до 31-го грудня 1922 року на адресу: 252034 Україна, Київ-34, вул. Золотоворітська 6, Всеукраїнська Асоціяція Дослідів Голодомору 1932-33. В окремому конверті з написом "Голодомор-33" автори подадуть свої прізвища з розшифруванням девізів. Телефон для довідок: 225-23-18.
5. Жюрі буде обрано з авторитетних мистецтвознавців, скульпторів, архітекторів і проголошено до 30 листопада 1992 року. Члени жюрі не можуть брати участі в конкурсі.
6. Для переможців конкурсу Маріян та Іванна Коць призначили три нагороди: перша — 5,000, друга — 3,000, третя — 2,000 дол.
7. Жюрі може розділити нагороди, або не призначити їх.
8. Рішення жюрі не оскаржується в суді.

Запрошуємо до участі в конкурсі.

У пам'ять інж. О. Суховерського

В сороковий день смерти друзі, що гуртуються біля Осередку св. Андрія в Норт Порті на Фльориді, вшанували пам'ять свого незабутнього друга бл. п. Мілька Суховерського Богослуженням і Панахидою, що їх відправили в церкві св. Андрія отці Т. Форостій, Н. Столярчук і В. Мельник. По Панахиді всі зійшлися на поминки, бо знали покійного чи то з Буковини, чи з Німеччини, а найбільше зі спільної праці у ЗСА в ОДВУ та в Об'єднанні Українців Буковини.

Інж. Омелян Суховерський народився 25-го лютого 1908 року в селі Качорів Великий на Буковині. В молодих роках був спортовим змагуном та членом славної дружини копаного м'яча „Довбуш". По закінченні гімназії став власником підприємства і активним у кооперативному русі та на громадському полі. Під час Другої світової війни включився, як і вся родини Суховерських, у вир визвольної боротьби ОУН, виконуючи всілякі доручення, зокрема зв'язку. В 1945 році, після капітуляції Німеччини, записався на студії економіки до Української Високої Економічної Школи, яку закінчив з дипломом інженера економіки. В тому часі був активним в українській студентській громаді Мюнхену „Зарево" (по-українськи „Заграва". — Ред.) та в інших громадських організаціях. Працював теж у тереновій Екзекутиві ОУН на Німеччину, будучи там фінансовим референтом. В 1950 році переїхав до Америки й поселився в Нюарку, Н. Дж., де дістав працю і разом з Мироном Стебельським зорганізував і провадив крамницю „Дніпро".

Покійний Мілько зразу ж після приїзду до ЗСА включився до праці у відділі ОДВУ в Нюарку, де головою був буковинець полк. Петро Войновський. Але тому що найбільший відділ ОДВУ був у Ню Йорку й найбільш активний, а Нюарк — біля Ню Йорку, то ми бачили інж. Суховерського на всіх імпрезах ОДВУ і УЗХ і тому була нагода з ним ближче запізнатися. Він був скромної вдачі, але великий патріот-націоналіст, що горів бажанням посилити активність нашого членства, щоб більше можна було допомагати друзям, що залишилися в Европі чи на рідних землях і продовжували боротьбу за визволення свого народу. Тому був він дуже жертвенним на всі акції організації, але й вимагав, щоб і всі друзі були теж жертвенними. Був дуже чесним і відданим членом організації, то й не дивно, що в дуже скорому часі на з'їзді ОДВУ в Ню Йорку його вибирають фінансовим секретарем Центральної Управи ОДВУ і на тому пості він працював майже до смерти. Коли в 1957 році ОДВУ стала власником посілости в Лігайтоні й там було багато праці при перебудові палати на готель, а господарських будинків на залю й табори молоді УЗХ, то він хоч без пальців на правій руці, які втратив під час війни, але в суботу і неділю приїжджав на Оселю помагати. Про приватне своє життя він не говорив багато, хоч був гордий за свою зелену Буковину, був гордий, що походить з патріотичної родини, яка належала до ОУН, а дві його сестри були розстріляні нацистами в Бабиному Ярі в Києві. Покійний дуже любив Оселю Ольжича, її красу й темам про її розбудову не було кінця.

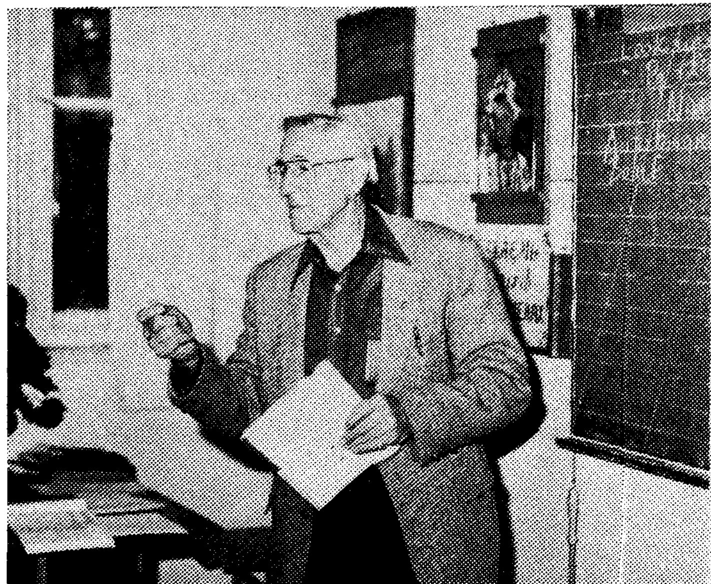
Під час поминок присутні й друзі згадали про знайомство з інж. О. Суховерським. Володимир Різник говорив про відданість покійного Мілька організації ОУН і ОДВУ. Роман Шраменко подав короткий життєпис. Д-р Марія Балтирович знала Мілька ще із шкільної лавки в Чернівцях і була вдячна, що він допоміг їй фінансово закінчити студії в університеті у ЗСА. Ліда Белендюк, яка мала нагоду зустрічатися з покійним дуже часто, оповіла про останню зустріч і прощання з Мільком на Оселі Ольжича вліті 1991 року, коли він так щиро прощався з нею, ніби передчував, що це вже в останній раз. Павлина Різник згадала про моральну й матеріяльну підтримку акцій Українського Золотого Хреста, а особливо про його щорічні щедрі датки на Фонд Допомоги Політв'язням в Україні, що їх КОД УЗХ збирав і допомагав політв'язням або їх родинам.

Минулого року ми раділи, що довголітній наш друг Мілько поїхав на свою улюблену Буковину, до Чернівець, щоб не тільки побачити рідних та знайомих і приятелів, що пережили совєтську неволю, але з думкою, як у теперішній час допомогти своїй вужчій Батьківщині стати на ноги. Були вістки, що він там розпочав підприємство, щоб дати приклад іншим, як переходити на ринкову систему демократичних країн. Але доля не була аж так ласкавою для нього, бо того ж року прийшла вістка, що він раптом помер у Чернівцях і що його похоронено на цвинтарі в Сад Горі. Жаль нам було, що ми не могли взяти участи в похороні нашого друга, але бодай могли в сороковий день помолитися за спокій його душі, згадати про його працю й доброту та про його присвяту визвольній боротьбі свого народу.

П. Різник

„Тенк'ю..."

(Закінчення зі стор. 2)

С. Мусій під час лекції в Калуші.
(Світлив: В. Романюк)

нішу програму. Я вже трохи знаюся на цьому, і хотів би, щоб при допомозі нашого Союзу цю справу було поставлено ще ширше. Така, між іншим, і думка в директорів, учителів тутешніх шкіл, з якими я багато говорив.

Як мене прийняли в Калуші? Дуже гарно. Вони знають, хто я є. Кожний день я ходив по школах, фабриках. Я хотів пізнати вас, і хотів би, щоб ви так само найбільше пізнали Америку. Нам треба ще зближуватися, бо ми є один український народ. На зустрічах ми розмовляли про демократію, про то, як до неї треба готуватися, про важливіші принципи, заложені в американській системі життя. В тому й про те, як потрібно працювати, рахувати, щоб жити не гірше, а можливо, й ліпше, як в Америці. Я хочу, щоб слухачі мого курсу, усі ви пам'ятали: все, що ми робимо доброго для інших, ми робимо, як для себе.

— Як, ви думаєте, почувалася б людина, яка все своє свідоме життя прожила в Америці, коли б їй довелося зараз жити в Україні?

— Я б дав собі раду. Якби мені довелося жити тут, то вже за яких три місяці люди не пізнали би, чи я українець, чи американець. Я переконаний, ще раз кажу, що дав би собі раду. В Україні є велика перспектива. Але, най вас то не образить, українці тут чомусь думають відразу про щось велике. Моя щодо того філософія така, що з дурнички ми, в Америці, робимо гроші. А потім гроші знову роблять гроші. І в Україні я бачу великі для цього можливості. Скажімо, люди — від дитини до старого — люблять або морозиво, люблять піццу, кукурудзу, солодку воду і таке інше. Та ж то — бизнес! І немалий.

Ви маєте, Богу дякувати, з чого все те продукувати. Не знаю, що заважає добре ґаздувати. Просто ви, очевидно, не завжди добре думаєте, як „зробити" порядне життя. Адже ті товари, про які я згадав, порівняно тані, але зате дуже добре „йдуть". Наприклад, „Піцца-гат" в минулому році зробила в Америці 280 міл. дол; „МекДоналдс" також щороку має на цих „дрібницях" мільйони і мільйони. Москва вже має „МекДоналдс". Чому би його не повинна мати Україна? Адже заложити невеличкі ресторани, крамнички на кожному, як у нас, кроці, не є така вже велика штука, і їх можна мати в кожному містечку чи селі.

— В цьому році світ відзначив 500-ліття відкриття Америки Колюмбом. Чи не почуваєтеся ви, Колюмбом, що відкрив для себе Україну?

— О, єс! Але таке несподіване порівняння... Так, у тому розумінні, я ним почуваюся. І, відкриваючи для себе Україну, хочу зробити все, від мене залежне, аби це моє відкриття долучилося до відкрить про рідний край в усіх моїх співвітчизників — українців-американців. Я переконаний, що цього прагне кожний люблячий син України в діяспорі. Зрештою, мушу сказати, що мені буде тяжко звідси від'їжджати. Бо я знайшов тут щиру любов, прихильність ваших людей гостинних людей, познайомився з багатьма сім'ями моїх вихованців, зрозумів тут до кінця, як ми усі потрібні нашій спільній Неньці. Відколи Україна звільнилася, Америка, світ цілий вже знає, що є на мапі така незалежна держава!. І в цілому світі українці щиро вірять в те, що їх велика й багата потенціями Мати підніметься з тьми до сонця. Підніметься, і буде, буде, буде! Ми в діяспорі не забували про Україну ніколи. Не забуваємо про неї нині і будемо пам'ятати завжди. Це кажу вам я — американський українець, народжений в Америці, пенсіонер, член УНСоюзу Степан Мусій. І я переконаний, що моїми устами до вас в цю хвилину промовляє вся українська діяспора в ЗСА.

— Прийміть моє вітання з вашим сімдесятиліттям, яке незабаром відзначатиме. „Тенк ю", як кажуть в Америці за розмову.

УРЯД ДАНІЇ НАКАЗАВ одному з російських дипломатів, що займався діяльністю, „несумісною з його статусом", залишити країну. Данське міністерство закордонних справ не повідомляє прізвища дипломата-шпигуна, однак відомо, що минулого тижня в Копенгагені було арештовано данця, який передавав таємну інформацію для Росії.

Невесело...

(Закінчення зі стор. 2)

відчути в Україні свою зорганізованість, здисциплінованість та впливи у народі, словом — силу. Один із наших видних діячів визвольної боротьби, закликав забути наразі про партії, а Рухові стати єдиною і громадською і політичною організацію, доки держава не встановиться на сильному ґрунті. Більшість здавала собі одним справу з того, що таке з'єдинення всіх демократичних визвольних сил проти існуючого далі молоха партократії, немислиме, бо ми, дірвавшись демократії, мусимо зачати практикувати її у змаганні багатьох партій і груп за волю. Теоретично — це гарно. Навіть захоплюючий оцей змаг за перемогу найдосконалішого морально і політично.

Але це не в час, коли приходиться поборювати так знаменито наоливлену машину партократії. Тільки демократичний моноліт може з надією на успіх ставати на прю з тим монолітом, що має за собою десятки років досвіду, і який урешті-решт бореться за своє життя. А не забувати теж, що партократи загроза не тільки в Україні. Вони така ж небезпека і для Росії. Адмірали Чорноморської фльоти й інших совєтських фльот, маршали сухопутніх військ, диктують не тільки Україні, і кплять собі з указів Президента України. У Росії теж. Вони йдуть рука-в-руку і спомагають себе солідарно. З ними не може не рахуватись і Єльцин. Така дійсність. Коли несвідомі цієї дійсности, прочитайте, раджу, статтю капітана Чорноморської фльоти М. Мамчака у „Літературній Україні" з 11-го червня ц. р. Стане ясніше яка небезпека, і як на потребу негайна консолідація усіх визвольних сил; що політиканство і партійництво в тих умовах — прямо протидержавна акція!

На жаль, в Україні далі проходить безшабашне партійне колення на групи і підгрупи, як свідчить хоч би останньо розкол в Республіканській партії.

Готується нова конституція України, прийдуть вибори. Головне завдання дня — до них серйозно готуватись, забути за всі міжгрупові, а головно ідеологічні, суперечки; йти під одним знаком, а як мені видиться з Чикаґо — якому ім'я Рух! Другий постулят моменту: не зражувати собі нічим колишніх комуністів, які стали в ряди будівничих демократій в Україні. Не можна від них вимагати, щоб вони державно-творчу роботу базували на націоналістичних принципах, як багато з нас бажало б. При слабкій національній свідомости більшости населення України — це було б і так завдання безнадійне, навіть, коли б ці колишні комуністи переродились у таких патріотів! Це було б безвиглядним й тому, що, як показує приклад Литви, і Польщі, де національна свідомість на небо вища. Справа не така то проста, бо економіка фактор, чи не вирішальний. Бажати великого можна, але примітизувати складні політичні питання — не шлях до успіху.

Митрополит...

(Закінчення зі стор. 1)

вважає, що в Україні повинна бути єдина Православна Церква, бо це стане благом для українського народу, для України і також для Православ'я світу. На думку владики Філарета, частина УПЦ, яку очолив Митрополит Володимир, „повинна найти в собі мужність і повернутися до об'єднаної УПЦ". „Нам треба створити єдину Українську Православну Церкву і двері в нашу Церкву відчинені для архиєреїв, і для священиків, і для віруючих. І я думаю, що здоровий глузд кожному підкаже, що не треба нам розділятися в цей складний час. Тут треба шукати шляхів примирення і йти дорогою християнського миру. Нехай Господь благословить нас на це добре діло", - сказав Митрополит Філарет і висловив надію, що це колись станеться і в Україні буде єдина Православна Церква.

І. Яросевич у Рочестері

У неділю, 31-го травня, рочестерська громада мала нагоду зустрітися з журналісткою Іриною Яросевич з Вашінґтону, яка на запрошення місцевого Комітету Допомоги Україні Руху прибула сюди, щоб розказати нам про дев'ятимісячну працю як кореспондента київського Прес-центру Руху.

В їдальні школи св. Йосафата зійшлися зацікавлені, а прелеґентка, яку представила присутнім голова комітету Марта Шміґель, вільно і невимушено у приступній для усіх формі розказувала про нелегку працю в невідрадних умовах, які тепер панують в Україні, та неймовірних змінах, що з години на годину, з дня на день відбуваються там. Молода, повна ентузіязму і завзяття кореспондентка розказувала про події, що змінили історію України, принесли нашому народові самостійну державу.

Вона поділилася з присутніми деякими „позакуліcовими" нюансами праці, з якими їй приходилося зустрічатися, головно про інформування закордонних кореспондентів з Европи і Америки про події в Україні, а не тільки в Росії, куди була спрямована і ще тепер є увага більшости кореспондентів.

Перебування Ірини Яросевич у Києві фінансував рочестерський Комітет Допомоги Україні, розуміючи вагу такого завдання. Листи подяки від президії Руху в Києві із залученими листами признання і похвал від іноземних кореспондентів за працю Ірини Яросевич дали нам запоруку, що спрямовані на цю ціль фонди були правильно використані. На прохання комітету Ірина Яросевич погодилася повернутися на Україну ще на три місяці, щоб докінчити розпочату працю, особисто бути свідком майбутніх подій, взяти участь у відзначенні першої річниці самостійности України. Голова комітету, висловлюючи **вдячність цілої громади, подякувала Ірині Яросевич за вичерпні інформації, ілюстровані прозірками, та вручила чек на суму 3,000 дол. на покриття подорожі і перебування в Києві. З довір'ям, що наша матеріяльна і моральна підтримка допоможе наміченій праці І. Яросевич, а рівночасно причиниться до державнотворчого будівництва України, продовжуємо працю на терені Рочестеру.**

Найбільш пекучою справою нині, зазначила голова комітету, є творення і утримання українських амбасад в країнах, які визнали самостійну Україну і уже співпрацюють з нею.

Комітет, свідомий цього важливого і пекучого завдання, знову звертається до жертвенної громади Рочестеру з проханням складати щедрі пожертви на конто в Українській Кредитовій Спілці, зазначуючи, що це на амбасаду. Ірина Яросевич подякувала комітетові і громаді за уможливлення їй працювати кореспондентом в Києві і запевнила, що не підведе наших сподівань і на майбутнє.

Присутні зверталися до прелеґентки із запитаннями, на які вона охоче й вичерпно відповідала, а опісля продовжувалася приязна гутірка.

З побажаннями успіхів попрощала голова комітету нашу гостю на дальшу дорогу в Україну.

Марія Крамарчук